Ч. 206 Четвер 16 (28) вересня 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(До ситуациї. — З парляментарної конференциї. — Засуд в процесї білгородскім. — Трансваль і Анґлія.)

В справі теперішного внутрішного положеня одержав „Руслан" таку допись з Відня: Ситуация на будуче ще зовсім неясна. Припускають, що рішаючі сфери наміряли знести язикові розпорядженя для Чехії і Морави і на тім тлї відновити парляментарну діяльність. Більше уступств в користь лївиці нїхто не думає робити. До знесеня згаданих розпоряджень і воскресеня парляментаризму пошукує ся кабінет. Доси був кандидатом кн. Альфред Ліхтенштайн, але від суботи вечера і ся кандидатура щезла мабуть з овиду, а то тому, що Альф. Ліхтенштайн хотів в новім кабінетї мати Діпавлього і Біляндта, а розказ з гори іде в напрямі, зложити кабінет, котрий не мав би ніякої звязи нї з язиковими розпорядженями, ні з цїсарскими розпорядженями на основі §. 14-го. Надто, будучі члени кабінету не могли би бути впразними і явними мужами яких-небудь парляментарних сторонництв. Хто пошукає за такими в жадну сторону незаанґажованими людьми? — отсе поки-що не рішене питанє. До суботи вечера крім Ліхтенштайна, Туна, Голуховского і Каляя, нїхто не був кликаний до Цїсаря. Вість, будьто Цїсар кликав до себе Функого, взята з воздуха. Чи прийде до зложеня урядничого кабінету? — всї сумнївають ся. Урядничий кабінет прийшов би аж тодї, коли-б не було спроможности зліпити який-небудь другий. Глухі вісти ходять про Кербера, Штайнбаха, Ляріша, маршалка шлеского Мілєвского, Білиньского, Кляраго, намістника Стирії, навіть Катрайна. Але се лише глухі вісти про будучих кандидатів до портфелїв. Правиця зовсїм не розбита, як доносили телеґрами „Słowa Polsk-ого". Правиця дивить ся на теперішні еволюциї з холодною кровію і з всяким спокоєм. Правиця не може вправдї впливати на будучу констеляцию, бо цїла акция спочила в руках корони, але правиця скаже своє слово, коли прийде час. В парляментї спокійно. В недїлю не було ніяких клюбових зборів, нї засїдань парляментарних комісий. Лише деякі словіньскі і рускі посли зійшли ся в недїлю рано у віцепрезидента Феряничча. Чеські заступники клюбів наспіють до Відня мабуть аж вівторок або в середу. В четвер має зібрати ся парляментарна комісия правиці. Будучність залежить від Чехів, с. є. від того, яке становище они займуть? Чим холоднїйше Чехи будуть поводитись, тим лучше для справи правиці. Така тут загальна думка.

Конференция скликана дром Фуксом не відбула ся, бо президиї клюбів лївиці ухвалили не брати в нїй участи. В мотивах ухвали сказано, що лївиця подїляє бажанє президента палати що до санациї парляментарних відносин, але теперішна невиясненна ситуация не дає поруки сповненя національно-політичних жадань Нїмців. Нїмцї готові розпочати переговори лише під услівем знесеня язикових розпоряджень. Ухвала вказує також на послїдну резолюцию ческих послів і на енунциациї визначних членів нинїшної більшости, котрі висказують ся неприхильно о справедливім становиску Нїмців. Супротив того заповіджена конференция не мала би нїяких виглядів на успіх. Заки згадану ухвалу предложено Фуксови, надійшло письмо президента палати з коротким повідомленем, що заповіджена конференция не відбуде ся.

В понедїлок скінчив ся остаточно процес о замах на Милана засудом на обжалованих. Двох з них, іменно виновник самого замаху Кнезевич і заговірник Тайсич, що перебуває тепер в Чорногорі, засуджені на смерть. Прочі обжаловані: Николич, Ковалевич, Димич, Урошевич, Кресович, Джюрич, Миленкович, Живкович, Новакович, Павицевич і Протич засуджені кождий на 20 лїт тяжкої вязниці заостреної кайданами. Яко співобжаловані засуджені: Пасич, Анґелина, Йованович, Милорадович, Тодорович, Йован і Младен Стефановичі та Ракович — кождий на пять лїт вязниці, а вкінци за обиду короля засуджено Тавшановича на 9 лїт вязниці. Инших обжалованих увільнено. — Кнезевича розстріляно зараз в понедїлок о годині 4-ій по полудни. — Король Александер помилував Пасича, котрого зараз випущено на волю. — Всї обжаловані вислухали засуду мовчки, лиш Димич ще раз впевнив, що невинний і виходячи з салї розправ піднїс оклик в честь короля Милана.

В столици Трансвалю Преториї відбули ся оногди збори проживаючих там Данців, Шведів і Норвежців. На зборах ухвалено одно-

Що говорив старий клен?

(З польского — Елїзи Оржешкової.)

Чи лиш люди мають мову? Куди! Всьо, що жиє на небі і на земли, говорить; не лиш що жиє, бо навіть камінь над берегом ріки, або порох, що уносить ся над дорогою, мають свою бесїду, до котрої варто прислухати ся. Вправдї треба мати так устроєні уши, аби могли чути ту всесьвітну балакливість, але бувають такі і я сам....

Мушу признати, що недавно була пора, в котрій страшенно злїнивіли менї руки і голова і серце.

Не хотїлось менї нїчого робити, анї думати, анї чути; найраднїйше був би сів собі в якім найдикшім, найглухшім кутї сьвіта, аби замкнути очи, і як індийский факир, вдивлюючись в безконечність, повтаряти: ом, ом, ом, — аж до забутя о розпучливій суєтї всього, що єсть на земли. Такі факири, що сидять непорушно на однім місци, аж їм в ушах шершенї позакладають свої гнїзда, промавляли менї тодї далеко більше до пересьвідченя, як такі, що в наслїдок нечуваного напруженя сил тїла і духа виводять через кілька годин з зерна цїлу ростину фасолї з билом, листєм і цьвітом.

Цікавий я, на що то роблять? Чи своєю фасолею так накормлять сьвіт, що вигине на нїм рід голодних? „Слава чоловіка проминає як польна ростина". „Житє чоловіка то сон тїни, а чоловік тїнь".

І так дальше, нарікапя без кінця: єврейскі, грецкі, латиньскі і всякі инші перетікали у моїй голові, виполокуючи з мозку сьвітло і силу.

Однако не все дїяло ся так зі мною і без причини не стало ся. Була причина; навіть в числї многім: були причини, але які? Байдуже, бо самі більше менше знаєте ті ріжні машини, котрі вирізують, гнуть, мелять, жолоблять, аж із сталї зроблять губку, а з брилянта вуголь.

То лиш правда, що посоловілий, лїнивий, нїчого вже не жадний, крім мертвого спокою а навіть неспосібний і того бачити, лиш силою розгону занурюючись в него чим раз глубше, сидів я від кількох тижднїв при вікнї, в глубокім, вигіднім фотели, бо ту потребу, аби вигідно сидїти, відчував я тодї, як пайбільше. Тїло так само як і душа втратило спроможність держати ся прямо. Від кількох годин сидів я на тім однім місци, ледве добачуючи смугу сонїшного сьвітла, котра від разу блискала по моїй одежи і книжці, що єї держав в руцї, відтак пригасла, скорочувала ся, аж викресавши в шибі велику искру — зникла.

Трохи пізнїйше, за вікном, за опоною дерев, до половини розібраних з листя, мусїло гарно заходити сонце, окружене царскими красками осїнного неба; але я навіть головою не повів, аби то побачити і аж тодї перенЯло мене чувство якоїсь блаженности, коли комната почала заповняти ся сумерком, тою дурійкою для очий, котрі хотять вже лиш то бачити, чого дійстність не має для них. Книжка зсунулась менї з колїн і з тихим шелестом розпростерла ся на земли. Дім, хоч не безлюдний, але мовчаливий, стояв як чарка шампана, котра єсть ще повна, коли мусуючий ґаз вийде з неї, але тиха — і поволи, постепенно, обгортав его вечер осїнний, може й красний на свій лад, але що менї було до его красоти. Місто, серед котрого стояв, кипїло там далеко по своєму, але мене то нїчого не обходило.

В кутї комнати стояв годинник, що тепер сповивав ся сїрим окривалом, а котрого одностайне, повільне тиканє видавалось менї віддихом окружаючої мене тишини. Я почав віддихати разом з тишиною і повтаряти в думцї найвиразнїйші в тиканю годинника звуки:

Так, так, так, так!

Відтак сам не знаючи коли і яким способом, може тому, що недавно гадав о індийских пустельниках, або що мій мозок не мав охоти викинути з себе двох букв, які в нїм застрягли, почав я безнастанно і безперервно повтаряти:

— Ом, ом, ом!

Мої плечі корчили ся, горбили і робили чим раз глубше вижолоблене в мягкім поручи фотелю, руки повисли вздовж колїн, повіки опали на зїниці, ноги висунули ся далеко на килим, а в голові, котра дотикала бородою аж до середини груди, повтаряла ся заєдно замерла думка:

Ом, ом, ом!

І того лиш не ставало, аби який шершень з каплею меду на крилї засів менї в усі, або який павук розпочав затягати свою сїть в устах, котрі по черзї розтвирали ся широко від зітхань і позіваня.

голосно підпирати всїми силами Трансваль на случай війни з Анґлією. Також збори тамошних Ірляндців, котрих богато жиє в Трансвали, рішили підпирати загрожену републику достарчуванем гроший і вояків. Ірляндцї видали відозву до всїх своїх земляків пробуваючих в полудневій Африцї, аби спішили Трансвалеви на поміч. То само ухвалили були вже перед двома тижднями полуднево-африканьскі Нїмцї і зобовязали ся доставити трансвальскій републицї 2000 вояків.

Новинки.

Львів дня 27-го вересня 1899.

— **З політехніки.** Вписи в львівскій школї політехнїчній розпочинають ся дня 1-го жовтня. Деканати поодиноких відділів приймають личні зголошення студентів від 1—8-го, а впис в канцелярії ректорату тревае до 15-го жовтня (включно). Абітурієнти шкіл ґімназияльних мають перед записом зложити доповняючі іспити з відручних рисунків і з ґеометриї. Програму ц. к. школи полїтехнїчної можна набути у портиера школи або в книгарни Губриновича і Шмідта. Близших інформаций устних удїляє секретарият школи полїтехнїчної щоденно в урядових годинах межи 11 а 1-ою в полуднє.

— **Іспит зрілости в мужескій учительскій семинариї у Львові** в речинци осїннїм (від 11—23 с. м.) під проводом інспектора Т. Токарского зложили: Ілія Молодовець, Йос. Даманик, Юл. Лянґ, Сильв. Сохацкий, Йос. Смольний, Мих. Тимчина, Євг. Костецкий, Стан. Гноїньский, Леоп. Петеляк, Ден. Русицкий, Герш Малєр, Вол. Підгайний, Вол. Ворона, Алекс. Кусе, Вас. Шулик, Жигм. Згодзиньский, Іс. Габрусевич, Мик. Кулинич, Йосель Талер, Герш Берґлер, Ельо Тернер, Юл. Франчук, Ден. Могильницкий, Авг. Кобриньский, Йосель Зінрайх, Кость Ільків, Йос. Ручай, Маєр Балабан, Конст. Целевич, Олекс. Ціпанович, Хаим Ліппа, Мих. Караман.

— **Спілки Райфайзена.** Видїл краєвий оповіщує: „Видїл краєвий скінчив вже орґанїзацийні і приготовлюючі роботи до акциї, підпринятої краєм на підставі сегорічних соймових ухвал в цїли підпираня розвою і дїяльности Спілок Райфайзена. Як-раз в сих днях вийшла з друку рівночасно в рускім і в польскім язицї брошура, котра містить в собі „Поучене о заснованю Спілок ощадности і позичок (системи Райфайзена) під патронатом Видїлу краєвого у Львові“ разом з додатком містячим в собі ухвалені Видїлом краєвим взірцеві статути для Спілок з необмеженою і з обмеженою порукою, інструкцию о виконуваню патронату Видїлу краєвого над Спілками і приписи о позичках з фонду позичкового, установленого в тій цїли. Рівночасно видано в обох краєвих язиках всї формулярі і взірцї, потрібні при завязуваню і до дальшої дїяльности Спілок. Вкінци Видїл краєвий зорґанізував окреме „Бюро Патронату для Спілок ощадности і позичок“, поручаючи его управу дрови Францови Стефчикови, яко своєму фаховому референтови для Райфайзенївских Спілок. Тоє Бюро, будучи орґаном Видїлу краєвого, підлягає шефови III Департаменту; однакож для улекшеня енерґічної дїяльности Видїл краєвий признав Бюрови Патронату право переписувати ся зі сторонами безпосередно в границях, означених окремою інструкциєю. Отже кореспонденциї в справах, відносячих ся до Райфайзенївских Спілок, треба адресувати безпосередно до „Бюра Патронату для Спілок ощадности і позичок при Видїлї краєвім у Львові“.

— **Вечерок з танцями** на дохід убогої молодежи Руской Бурси в Бережанах відбуде ся ві второк дня 3 жовтня с. р. в сали Ради міста. — *Від Видїлу Руской Бурси в Бережанах.*

— **Сорок ваґонів вугля камінного** горить вже від суботи в пивницях пекаря Мілячека у Відни і нема способу, щоби сей одинокий в своїм родї пожар угасити. Навіть не можна знати, в котрім іменно місци вугле горить. З пивниці добувають ся такі ґази, що не можна устояти коло неї, і сторожа пожарна мусить змїняти ся що години, а робітники, що вибирають вугле з пивниці, мусять змїняти ся що хвилї, бо могли би подушити ся. Через цїлий день в понедїлок видобуто з пивниці ледви один ваґон вугля. Коли робота так дальше піде, то гашене сего пожару потягне ся може й кілька недїль.

— **Вісім днів під снігом.** Дня 10-го с. м. вислано в місцевости Санкт Антон під Арльберґ в Тироли 15-лїтного хлопця на полонину, щоби зігнав звідтам вівцї на долину. Від тої пори хлопець був пропав. Мисливі, пастухи, селяни та другі люди надармо шукали за хлопцем; всї вже гадали, що хлопця вхопив може осуг сніговий (лявіна), який підчас бурі в тих днях міг зірвати ся з вершка гір, та поніс его де у пропасть в долину. Мимо того шукано за хлопцем без перерви і осьмого дня найдено его в якійсь старій колибі засипаного снїгом. Колиба була присипана на кілька стіп снїгом, а в кутику в тій колибі на мокрій купцї снїгу, сидів хлопець на диво ще живий. Одїж на нїм була також мокра. Хлопець побачивши людий дуже втїшив ся і сказав, що був би довше як ще один день вже не видержав. Коли він вийшов на полонину, звіяла ся велика буря зі снїгом. Заметїль була так велика, що він блукаючи зайшов аж до тої старої колиби і вже дальше не міг зайти. Тут сїв він собі па сїно і сидів. Вітер дув дуже сильний і наносив до розваленої колиби повно снїгу. Першого дня з'їв він ще кусень хлїба який мав в кишени і переночував в снїгу. На другий день, коли буря була трохи настала, чув він десь в долинї голоси пастухів; він кликав до них, але они его не чули. Опісля настала знов буря зі снїгом. Що відтак стало ся, він вже не знає, бо заснув і сам не знає, як довго спав. Здає ся, що хлопець заумер був під снїгом, бо лежав під ним цїлий тиждень і ноги відмерзли ему аж по колїна. Бідного хлопця знесли до села і ще в ночи післали по лїкаря, щоби его ратував.

— **Довгий вік.** Коло Білгорода в Курскій ґубернії в Росиї помер сими днями — коли повірити российским ґазетам, що подають ту вість — чоловік, котрому було 140 лїт. Він був родом з Харкова; Харків був тогди ще селом, а нинї есть ґубернїяльним містом, котре має 200.000 жителїв. Чоловік той був купцем і майже цїлий свій вік пережив на Українї, де ходив по ярмарках в Полтаві, Харкові, Рамнах і т. ц. В трийцяти роках сего столїтя зайшов він був до Москви, але там ему не сподобало ся і він вернув знову на Україну. Чоловік той був три рази жонатим і помер вдівцем. Два рази обходив він срібне весїлє. Через вісїм послїдних лїт був він слїпим і майже не виходив з хати, але мимо того і не думав о смерти та хотів конче дожити ще двайцятого столїтя. Память і сила духа не опускали его аж до послїдної хвилї. Покійник казав, що він длятого жиє так довго, бо через цїле своє житє волочив ся по сьвітї і все жив на сьвіжім воздусї. Більше як через сто лїт ходив він по ярмарках на Українї і ночував майже завсїгди під голим небом.

Нараз:

— Пук, пук, пук!

Щось застукало менї над самим ухом в шибу. Нехай собі стукає! Що менї до того!

— Пук, пук, пук!

І рівночасно щось шепче:

— Відверни-ж голову, лежнє і подиви ся на мене. Чи не чуєш, що найменше так само нудиш ся як і сумуєш. Побалакаймо з собою трохи, може то розірве тебе.

Заки я вспів відвернути ся, мусів підвести голову, радше подвигнути. Я подвигнув. Поглянув на ту шибу, до котрої щось пукало...

Нема нїкого, нїчого. Лиш зараз під самим вікном стоїть великий, старий клен і широко розпростирає сильне галузє, цїле в листю жовтім, великім, долонистім і глубоко визубленім. Саме один з тих листів бе менї найдовшим з своїх зубів о шибу, а инші довкола него розпростирають ся, як долонї, що вказують на щось, або підлїтають в гору, або наближаючись до себе тихо шепчуть.

Нехай би собі там шептали, кілько хотїли, я анї гадав би їх слухати, але той один, що заєдно дзвонить у шибу, починає мене дратувати.

— Чого хочеш?

Немов на приказ, порушив клен всїми галузями нараз, котрі розступили ся на всї сторони. Ну і щож? Чудесне вечірнє небо, то правда; на краю розділене з землею стругою погасаючого жару, висше переливало синї фіолети з блїдою зеленю, па котру сїли вже дрібненькі звізди. Колись той вид одушевляв би мене, але тепер.... чого показуєш менї его, старий клене?

Не відповів нїчого, лиш на самім вершку, як два рамена розпростер широко дві галузи, поміж котрими завис облак, подібний до крила зачервененого від догасаючого огня. Майже в миг ока то крило перемінило ся на широку мітлу, відтак на стовп огняний, а вскорі получивши ся з парою надлетївших рожевих пухів, утворило дівоче лице з золотою косою, що гнеть звинула ся до гори і так заслонило лице, що оно укрило ся в лицарскім шеломі повіваючім срібною китицею.

Дуже хороша гра образів! Я любив колись приглядати ся роботам невидомого різьбаря, що змінює облаки під небом на тисячний лад, але тепер... що менї до того?

Пожди, пожди клене! Не опускай в долину галузя! Що то за червоні точки між ними, розсипані немов макові зеренця. Тут і там добувають ся з них короткі, пискливі звуки, подібні до шпильок перешиваючих воздух.

— А, то птичі гнїзда!

— Птичі гнїзда — спокійно потвердив клен і говорив дальше з погідною добродушностию:

— Маю їх тепер не богато і аж весною треба бачити, що тут того крилатого сотворіння криє ся під мої листясті крила. Деколи навіть бувають соловії. Чи ти нїколи в маю не чув соловія, що сьпіває на моїй галузи майже над самою землею?

— Чому нї, чув; але як раз тодї любов завдала менї таку болючу рану, що я того еї співака трохи не застрілив в гнїву. Бо чого-ж говорить неправду? Однако я не дійшов ще до такої злости, аби убивати соловії, отже тому утїк лиш від тих тужних співів.

Клен відповів:

— Ти був нерозумний гнїваючи ся на соловія; він не виспівує неправди, бо піснї соловія то такий самий плід землї, як біль чоловіка і чи не був би сьмішним той, хто хотїв би згасити сонце тому, що оно не осьвітлювало безоднї? Правда?

— Правда, клене; лише що в деяких хвилях всяка правда єсть для людского болю тим самим, що церковні дзвони для хробака, що вертить дерево. Дзвін взиває на богослужене і лунає так, що аж воздух грає, а тимчасом хробак навіть не гадає его слухати і вїдає ся в дерево так, що аж тїло ему перегризає. Але по що я то говорю тобі? Атже ти не можеш бути психольоґом, хоч від кількох минут бачу, що ти дуже приємне дерево.

— Я лиш не зле дерево — відповів клен. — Мою добру волю знають тї малі крилаті сотворіння, о котрих я не скінчив оповідати. На весну, коли верби гублять з галузя такі котики подовжні, мягонькі, срібнаві.... знаєш?

— Знаю, знаю — перебив я живо, так що аж здивував ся і посумнів. — Я колись любив і приглядав ся з близька ростинному сьвітови, але тепер, що маю гадати о безоднї мого суму, котрого дно найшли котики вербові, подовжні, мягонькі, срібнаві!

А клен не зважаючи на перерву, говорив дальше:

— І коли тополї сїють по сьвітї таке множество пуху, що земля окрита ним широко як снїгом, тодї то треба бачити, яка то робота, який гамір, тріпотане, скакане, перегони дзюбків, що злїтають ся до мене з котиками і пухом. Маю того тодї множество! Тепер лиш трохи воробців, кілька родин горличок і ось саме нинї прилетїла на зиму пара ґілів; не має ще гнїзда і спить на галузи притулена до себе.

— Не спить — заперечив я — і навіть чогось наполохана. Дві червоні головки висунули ся в під листя і з тревогою обертають

Телеґрами.

Відень 27. вересня. Вчера перед полуднем прибув до Відня князь Фердинанд болгарский і замешкав як гість Цісаря в бурґу. О годині 1-ій в полудне був на авдиенциї у Цісаря, а по полудни відвідав ґр. Ґолуховского і забавив у него годину. — Крилошанин оломуцкої капітули бар. Лев Скреньский іменований пражским архієпископом.

Париж 27 вересня. Міністер війни Ґалліфе заборонив француским офіцерам, що їдуть до Німеччини, Австро-Угорщини і Італії брати участь в маневрах або приглядати ся вправам войсковим без дозволу дотичних властий в згаданих державах. Так само невільно віякому офіцирови тих трех держав без письменного дозволу францускхи властий брати участь в вправах войск францускus.

Петербург 27 вересня. Сего року грозить голод трем полудневим ґуберніям: бесарабскій, тавридскій і херсоньскій, а також деяким околицям в ґуберніях самарскій і саратівскій.

Цереписка зі всїми і для всїх.

Просимо не присилати ані марок листових ані карт кореспонденцийних, бо листовно не відповідаємо нікому.

Оповістки.

— Стара церков есть на продаж разом з іконостасом в селї Олешові коло Нижнева, почта в місци. Материял есть ще тревалий а ціна приступна. Близших пояснень уділить комітет церковний: *О. Берладин, Р. Мандзюк, Д. Пазюк.*

— Найкрасшого меду десерового з власної пасіки, придатного для всіх т. є. для здорових, хорих і дітий продаю 1 кільо по 48 кр. В міцних бляшанках 5 кільо по 3 зр. 20 кр. франко кожда стация почтова. — П. Корінєвич, емер. учитель в Іванчанах почта в місци (пов. збараский).

— Напродаж реальність в Білий коло Чорткова. Реальність тая складає ся з 45 морґів дуже доброї землї. Будинки муровані. Також есть цегольня з двома пічами. Сад молодий, але великий — самі щепи. Засіяно озимини 20 морґів, конюшини 8 морґів; сьвіжо тепер згноено 4 морґи. Дуже добрий відбит на молеко, ярину і цеглу. Продаж з вільної руки. Ціна приступна. Близшу відомість подасть на жадане: *Шапса Ерде в Білий* почта Чортків.

Читальня в Таврові: Можемо Вам подати лиш фірму, котра виробляє варстати ткацкі і всїлякі ткацкі знаряди і прибори: J. J. Surber (Inhaber: Heinr. Weber) Wien VII/1, Apollogasse 18. Кілько може такий варстат коштувати, того не знаємо докладно. О скілько собі пригадуємо, то варстати Жакарда (Jacquard), які свого часу спроваджувано до Корчина (коло Коросна), плачено по 300 зр. Впрочім віднесїть ся з запитанем до дирекциї ткацкоі школи в Глинянах або може до тамошного руского пароха; може звідтам подадуть Вам докладнїйшу інформацию та поручать якусь иншу, може догіднїйшу фірму. — **М. В. Ланцут:** 1) Катехитам і особам духовним на становищах інспекторів шкільних в державній службі числять ся літа служби лиш від того часу, від коли одержали декрет, іменуючий їх для служби в шкільництві; літа перебуті виключно лиш на душпастирстві не вчисляють ся. — 2) Фотоґрафічне ателїє „Аделя“ Львів ул. Коперніка ч. 8. — **А. Б. в Б. к. Б.:** О скілько ми поінформовані, то такої постанови нема, щоби приватистови в школах середних не вільно було ходити на виклади, значить ся, бути т. зв. госпітантом. Справу сю рішає дирекция дотичної школи. Хто записав ся яко приватист, не набув ще тим права бути госпітантом, значить ся ходити на виклади. Дотичний ученик, взглядно его родичі, обовязані просити о то дирекцию, а та може або приняти просьбу або відмовити її, коли би дисциплїна шкільна могла через допущене якогось приватиста до ходженя на виклади потерпіти. Госпітант обовязаний піддати ся правилам шкільної дисциплїни, бо в противнім случаю тратить право ходити на виклади. Здає ся, що Ви і Ваш син були того переконаня, що приватистови безусловно вільно ходити на виклади, лиш професори не мають права питати і клясифікувати і Ви на тім уперли ся, а дирекция тогди уперла ся і сказала, що не вільно. — **К. Л. в Р.:** 1) Адреса: Центральний Видїл Товариства „Просьвіта“ у Львові Ринок ч. 10 (власний дім). — 2) Товариства уділові, котрі приймають також вкладки щадничі, суть н. пр.: „Народна Торговля“; „Товариство взаїмного кредиту при „Днїстрі“; „Повітове товариство кредитове“ в Тернополи; „Руска каса“ в Чернівцях. Акцийного товариства руского, о скілько знаємо нема. — 3) Передплату висилайте на адресу: Адміністрация „Лїтературно-наукового Вістника“ у Львові, ул. Чарнецкого ч. 26. Записки наукового Товариства ім. Шевченка можете дістати в тім же товаристві при ул. Чарнецкого ч. 26; гроші можете післати рівночасно з предплатою на „Лїтер.-Наук. Вістник“ на руки адмініᶦстрациї тогож Вістника. — 4) Які суть найпоступовійші часописи і виданя рускі в дусї науковім і лїтературнім? — На се питане годі Вам докладно дати відповідь, бо поступ то річ дуже взглядна. У нас наука і лїтература зачали розвивати ся, отже й поступають наперед але самостійного напряму ще доси не визначили собі лиш ідуть за напрямами у инших народів. Длятого у нас під тим взглядом есть хаос, тим більший, що у нас нема навіть видких репрезентантів сего або того напряму заграничного. Фільософією у нас ніхто не займає ся; история і науки природні дрімають, з инших наук майже і слїду нема, отже й годї богато говорити о якихсь найпоступовійших часописях і видавництвах. — 5) До науки російскої мови може послужити польский підручник Plato von Peussner-a; можете дістати в книгарни Ґубриновича і Шмідта у Львові. Німецкий підручник до самоуки: Manassewitsch, Lehrb. der russ. Sprache 1 зр. 10 кр. можете виписати з книгарнї Wilhelm Frick in Wien, Graben 27. — **М. М. у Львові:** Машини до складаня черенок у Львові нема. Машину ту придумав Американець Скудер (Scudder) і назвав єї „Monoline“. Ми тої машини не виділи і не можемо подати Вам докладно опису. З того лиш що ми читали про ту машину, можемо Вам сказати: До тої машини треба дуже вправного і інтеліґентного складача, котрий би знав і умів зараз пізнати і поправити похибку. Складач сидить перед машиною і перебирає на ній як на фортепяні, на 96 клявішах. За кождим порушенем клявіша вискакує не готова вже черенка з відповідною буквою, але мосяжна матрица (мосяжна черенка з видовбаною в ній, вглубш, буквою. Складач зложить з таких матриц тілько, кілько потреба на один рядок письма, а коли рядок вже готовий, дзвінок дає знати. Тогди ще пора поправити що потреба. По сім потисне складач легенько на підойму, а машина виливає на матрици розтоплений металь і відливає цілий рядок букв, та складає так рядок за рядком. Ціла штука машини в тім, що есть 8 мосяжних штабок а в тих вижолоблених 12 букв або знаків. Тоті матрици випадають за потисненем на клявіш з маґазину до малого жолібця і укладають ся там так як потреба, щоби вижолоблені в них букви зложили цілий рядок. Вправний складач може на такій машинї зложити 5000 букв на годину. — **А. К. Чортків:** Не витягнений ані один. На другий раз напишіть які льоси, бо ми чей не можемо все памятати. Здає ся нам, що Ваші льоси сербскі табакові і за тими ми розвідували. — (Дальші відповіди пізнійше.)

(Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати ані марок, ані карт кореспонденцийних до відповіди.

ся на всї сторони. Але і в гнїздах рух і гамір! Що їм грозить?

— Ей, цілком нічого! То вивірка, що того року замешкала під самим моїм вершком, махнула може хвостом, або голосно розгризла лупину оріха.

То кажучи розхилив осторожно, уважно кілька найвисших галузок і на одній з них побачив я справді сотворіне з шерстию так дуже рудою, що в сумерку відбила ся як червона латка. Оріхів цілком не гризла, лише косматий хвіст піднесла як віху та сиділа подібна до фіґурки вилитої з міди. Клен почав воркотіти:

— А що! Так як я казав. Ще не спить! Легкодушна. Цілий день скакала і танцювала а тепер замість спати думає Бог знає о чім і лиш дітий менї страшить!

І при тих словах спускав поволи своє долонясте і визублене листе на гнїзда, як заслони, або як руки з чуйно розпростертими пальцями. І гнїзда зараз втихомирили ся а дві червоні головки, що визирали з поміж листя, притулили ся себе і замкнули очи. Тоді сказав:

— То мої діти.

Перший раз від давна усьміхнув ся я.

— Маєш їх богато?

— Чи ще! — відповів гордо. — Не маєш понятя, кілько стебел найріжнїйшої трави вирастає довкола мого пня. Она пропала би, а бодай знидїлаби, колиб я моїм листєм не справляв для неї землї, а відтак своєю тїнию не стеріг єї росту. Як би не я, то голод скорчив би ті стебла або сонїшна жара пожерлаб їх. І здає ся на око, що була би невелика шкода, а однако ні, бо то пречудні ества і з їх згубою погибла би на сьвіті велика капля краси. Майже ніхто о тім не знає тому, бо малі; а на сьвіті вже так є, що лекше у великих добачити капинку краси, як у малих хоч би найбільше. Я добачую єї в стрілках, звіздках, язичках, пильниках, коронках, котрими ті малі сотворіня вирастають з землї і служать ще дрібнїйшим від себе.

— Служать? — спитав я.

— Очевидно! Маленьким з маленькими добре. Всякі жучки, павучки, сверщі, мушки і ріжні инші хробачки, що повзають, найпоганїйші і з найпоганїйших і хиба тим цінні, що тлїє в них искра житя — жиють і множать ся в лїсї тих травинок. Між ними вічна біганина, вічний рух, праця, хитрість, так що менї аж жаль деколи, що родить ся то таке дрібне лише на то, аби звести таку завзяту борбу і лягти трупом в поросї. Але не маю часу на такі роздумуваня, бо ось воздухом не знати звідки надлїтає рій мотилїв, збиває ся в клуб як облак, паде на мене як метїль і серед мого галузя устроює собі балеву салю. Прошу, дуже прошу! Парами і поодиноко здоганяють ся і обкручують, гуляють в танци кілько їм сил стане. Кілько промінців сонця дрожить серед тих моїх листків, тілько поміж ними увихає ся мотилїв, так що стою цілий в золотій сїти і в рою малих крил, білих як сніг. Але то не довго тревае, бо небавом мотилї кидають ся собі в обійми, пяні любовію і по хвили вже неживі падуть на землю, як шматки знетеної тканини. Вид то сумний, але й не сумний, бо я тобі то кажу, старий клен, що вже богато бачив на сьвіті, що мотиль, умираючий в хвили, коли пив любов, сто раз щасливійший від тебе, чоловіче, що тїшиш ся знаменитим здоровлєм, а носиш в серци свою могилу.

(Конець буде).

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

В друкарні В. Ловиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).